

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет біолого-технологічний
Кафедра іноземних мов

**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 4 Іноземна мова для академічних цілей (англійська мова)
(обов'язковий)**

Реалізується в межах освітньої програми «Екологія»

за спеціальністю Е2 «Екологія»

на третьому рівні вищої освіти (доктор філософії)

Суми – 2026

Розробник:
іноземних мов

 Тетяна КЛОЧКОВА, к. пед. н., доцент кафедри

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов	протокол № 15 від 19 травня 2026 року
	Завідувачка кафедри Тетяна КЛОЧКОВА

Погоджено:

Гарант освітньої програми

 Ігор КОВАЛЕНКО

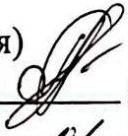
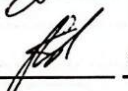
Декан факультету, де реалізується освітня програма

 Сергій ГОРБАСЬ

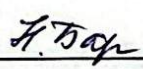
Завідувач аспірантури та докторантури

 Світлана ЯРОЩУК

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

 Маріанна Кондратська
 Маріанна Кондратська

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

 Н. Бар (Жаде Баранчик)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 07.07. 2026 р.

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	+		
Література є актуальною	+		

Рецензенти:

Член проектної групи ОНП «Екологія»
(назва)

(ПІБ) (підпис)

Викладач кафедри _____ доцент _____
(назва) (посада, ПІБ) (підпис)

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ			
1.	Назва ОК	Іноземна мова для академічних цілей (англійська мова)	
2.	Факультет/кафедра	Біолого-технологічний факультет / Кафедра іноземних мов	
3.	Статус ОК	Обов'язковий	
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	За спеціальністю «Екологія»/Е2 «Екологія»	
5.	ОК може бути запропонований для	-	
6.	Рівень НРК	НРК – 8 рівень	
7.	Семестр та тривалість вивчення	1 семестр (1-10 тижнів), 2 семестр (1-10 тижнів)	
8.	Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити	
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)	
		Практичні	Самостійна робота
		денна	денна
		30/30	30/30
10.	Мова навчання	Англійська та українська	
11.	Вид контролю	Іспит	
12.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Клочкова Тетяна Іванівна, доцент кафедри іноземних мов Консультації – четвер, 12.00 – 13.00 (гол. корпус, ауд. 302)	
	Контактна інформація	taniaklochkova@ukr.net	
13.	Загальний опис освітнього компонента	ОК 4 Іноземна мова для академічних цілей (англійська мова) є обов'язковим компонентом освітньо-професійних програм за усіма спеціальностями, за якими здійснюється підготовка здобувачів на III рівні вищої освіти, зокрема для спеціальності Е2 «Екологія». Навчальна дисципліна базується на комунікативному методі викладання мови, є органічною частиною формування фахівця, який повинен уміти спілкуватися й дискутувати англійською мовою, здобувати нову текстову, аудіо- та відеоінформацію з іноземних джерел, як друкованих, так і електронних	
14.	Мета освітнього	Метою ОК 4 Іноземна мова для академічних	

	компонента	цілей (англійська мова) є формування у студентів-здобувачів ступеня доктора філософії загальних та професійно-орієнтованих мовленнєвих компетенцій (комунікативної, лінгвістичної та соціокультурної) для забезпечення їхнього ефективного спілкування на професійному рівні, знайомства зі світовим досвідом і досягненнями для подальшого використання їх в своїй практичній діяльності; оволодіння новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела
15.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	ОК базується на знаннях англійської мови на рівні B2
16.	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності. Порушеннями академічної доброчесності при вивченні ОК 4 Іноземна мова для академічних цілей (англійська мова) вважаються: академічний плагіат, академічне шахрайство (списування, обман, видавання кимось виконаної роботи за власну), використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: академічний плагіат – оцінка 0, повторне виконання завдання; академічне шахрайство – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання, повторне виконання несамотійно виконаної роботи;

		використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю
17.	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4413
18	Ключові слова	PhD student, thesis, research, career in science, studies, supervision

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК		Як оцінюється ДРН
	ПРН ₃	ПРН ₄	
ДРН 1: <i>Говоріння</i> Здійснювати усне спілкування в типових ситуаціях навчальної, побутової, культурної та професійної сфер спілкування, формулювати власну думку, висловлювати почуття щодо життєвих явищ, суспільних та інших проблем, оперувати мінімальною кількістю фахових термінів	+	+	Усне опитування
ДРН 2: <i>Аудіювання</i> Сприймати на слух та розуміти аудіотексти у межах тем ОК, розпізнавати відповідну інформацію у процесі обговорення, дебатів, доповіді, бесіди тощо	+	+	Семестрова контрольна робота
ДРН 3: <i>Граматика</i> Використовувати основні граматичні структури, що є необхідними для вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування основних типів текстів в академічній та	+	+	Тестування (множинний вибір); письмовий тест наприкінці тематичного блоку (юніту), письмовий іспит

професійній сферах			
ДРН 4: <i>Читання</i> Розуміти автентичні тексти підручників, газет, популярних і спеціалізованих журналів та Інтернет-джерел з метою одержання основної інформації	+	+	Семестрова контрольна робота, письмовий іспит
ДРН 5: <i>Уміння навчатися</i> Орієнтуватися в потоці різноманітної інформації іноземною мовою; знаходити, сприймати, аналізувати, оцінювати, застосовувати на практиці відомості, одержані в словесній чи іншій формах	+	+	Усне опитування; письмовий тест наприкінці тематичного блоку (юніту)
ДРН 6: <i>Письмо</i> Зафіксувати і передати письмово необхідну інформацію	+	+	Семестрова контрольна робота

РН₄ Вільно презентувати та обговорювати державною та іноземною мовами з дотриманням норм академічної етики результати досліджень, наукові та прикладні проблеми з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях.

РН₄. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни, дотичні до предметної області екології у закладах вищої освіти..

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Рекомендована література
	Аудиторна робота	Самостійна робота	
	Пз		
1 семестр			
Тема 1. Getting started in research. Planning a career in science. Applying for research funding. Writing up a resume or CV. Preparing for an interview.	6	6	1,2,3,4
Тема 2. Scientific community Communicating with scientific communities. Writing a critical review. Developing critical approaches.	6	6	1,2,3,6,9

Тема 3. Finding a direction for research. Doing a literature review. Finding suitable sources. Using evidence in arguing a point. Taking part in a meeting. Academic vocabulary: nouns and adjectives	6	6	1,2,3,4,10
Тема 4. Designing an experiment. Describing approaches to data collection. Designing an experimental set-up. Describing material phenomena and forces. Making predictions of experimental results.	6	6	1,2,3,5,8
Тема 5. Describing an experiment. Describing a process. Evaluating the results of an experiment. Describing problems with an experiment. Keeping a lab notebook. Academic vocabulary: verbs and adverbs	6	6	1,2,3,4,7
Всього за 1 семестр	30	30	
2 семестр			
Тема 6. Writing up research 1: materials and methods. Describing states and processes. Describing data: numbers/numerical values Writing up from lab notes	6	6	1,2,3,4
Тема 7. Writing up research 2: presenting data. Analyzing data (statistical analysis). Summarizing data in visual form. Writing captions for figures. Describing visual data.	6	6	1,2,3,6,10
Тема 8. Writing up research 3: results and discussion. Organizing the results and discussion sections. Preparing and writing the results section. Preparing and writing the discussion section.	6	6	1,2,3,5,8
Тема 9. Writing up research 4: introduction and abstract. Writing the introduction. Writing the abstract. Giving a title to your paper. Contacting journals.	6	6	1,2,3,4,6
Тема 10. Presenting research at a conference. Giving a paper at a conference. Socializing at a conference. Presenting a poster. Argument and Discussion.	6	6	1,2,3,4,7
Всього за 2 семестр	30	30	

Всього	60	60	
--------	----	----	--

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання	Кількість годин	Методи навчання	Кількість годин
ДРН 1 ДРН 2	Дискусія, «мозковий штурм», рольові ігри, робота в парах, групова робота, презентація	10	Виконання тренувальних лексичних та мовленнєвих вправ. Підготовка усних повідомлень.	10
ДРН 3	Відпрацювання граматичних структур у різних видах мовленнєвої діяльності. Тренувальні вправи (множинний вибір, виправлення помилок, заповнення пропусків)	10	Виконання тренувальних граматичних вправ.	10
ДРН 4	Усний та письмовий переклад, складання мапи тесту, переказ тексту.	20	Письмовий переклад, складання словника фахових термінів.	20
ДРН 5 ДРН 6	Метод проектів, творчі завдання, «ментальна мапа», презентація, написання листа	20	Пошук інформації, написання електронних листів, постів, коротких повідомлень	20

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1 Діагностичне оцінювання

5.2 Сумативне оцінювання

5.2.1 Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1 семестр			
1	Письмовий тест наприкінці тематичного блоку (юніту)	75 (25 x 3) / 75%	5, 10, 14 тижні
2	Усне опитування	10 / 10%	12 тиждень
3	Семестрова контрольна робота	15 / 15%	15 тиждень

2 семестр			
1	Письмовий тест наприкінці тематичного блоку (юніту)	60 (20 x 3) / 60%	5, 10, 14 тижні
2	Усне опитування	10 / 10%	12 тиждень
3	Письмовий іспит	30 / 30%	15 тиждень

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Письмовий тест наприкінці тематичного блоку (1 сем)	<15 <60% правильних відповідей	15-18 60-74% правильних відповідей	19-22 75-89% правильних відповідей	23-25 90-100% правильних відповідей
Письмовий тест наприкінці тематичного блоку (2 сем)	<12 <60% правильних відповідей	12-15 60-74% правильних відповідей	16-18 75-89% правильних відповідей	19-20 90-100% правильних відповідей
Усне опитування	<6 Недостатній обсяг знань, необхідних для здійснення процесу спілкування. Слабке володіння мовними засобами. Виклад відповіді на питання з грубими помилками.	6-7 Наявність основних умінь мовного спілкування іноземною мовою. Повне відтворення за зразком. Мова спрощена. Використання мовних кліше з численними помилками, що ускладнюють розуміння	8-9 Мова лексично і граматично різноманітна. Висловлювання логічні, аргументовані і побудовані на основі відомих алгоритмів. Допускаються помилки на вивчений програмний матеріал (6-7 помилок)	10 Зміст висловлювання відповідає ситуації спілкування, відрізняється послідовністю, повнотою, аргументованістю, вираженням власної точки зору. Мова лексично і граматично різноманітна, допускаються 1-3 помилки.

		змісту.		
Семестрова контрольна робота	<9 <60% правильних відповідей	9-11 60-74% правильних відповідей	12-14 75-89% правильних відповідей	15 90-100% правильних відповідей
Письмовий іспит	<18 <60% правильних відповідей	18-21 60-74% правильних відповідей	22-26 75-89% правильних відповідей	27-30 90-100% правильних відповідей

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Лексичний тест зі зворотнім зв'язком від викладача	щомісяця
2	Граматичний тест зі зворотнім зв'язком від викладача	щомісяця
3	Усні презентації (дискусії, обговорення)	щотижня
4	Самооцінювання та взаємооцінювання	наприкінці тематичного блоку
5	Моніторинг участі студента у навчальній діяльності (усні коментарі та настанови викладача)	щотижня
6	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення досягнутих результатів навчання та визначення напрямів подальшого вдосконалення іншомовної комунікативної компетентності.	відповідно до графіку навчального процесу

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела:

6.1.1. Підручники, посібники:

1. Stephen Bailey. Academic Writing for University Students. Routledge, 2022. – 324 p.
2. Rajesh Kumar (Author), Karthika Sathyanathan. Academic and Professional English: Skills for Effective Communication. Springer, 2026. – 473 p.
3. Adrian Wallwork. English for Academic Research: Writing Exercises. Springer Cham, 2024. – 262 p.

6.1.2. Методичне забезпечення:

4. Academic English for PhD students of non-language majors»: навчальний посібник / Ю. Ненько, О. Іващенко, О. Крічкер. – Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2023. – 88 с..

6.1.3. Додаткові джерела:

5. Tamzen Armer. Cambridge English for Scientists. Student's Book. Cambridge University Press, 2011. – 108 p.
6. Tetiana Klochko. Trends in the Transformation of Doctoral Training from the Perspective of the European Higher Education Area. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology. – Budapest, 2022. – No. 265. – P. 21-23
<https://doi.org/10.31174/SEND-PP2022-265X103-02>
7. Tetiana Klochko. Ensuring the Quality of Doctoral Training in the Context of the Development of the European Higher Education Area. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, 2022. – № 6 (120).
8. Статті з періодичних англomовних видань, література фахового спрямування.
9. Gandrabura Anna. English For Tech: Upgrade your English and Soft Skills for a Successful Career. English4it.online, 2021. 266 p.

6.2. Інші джерела

10. <https://learnenglish.britishcouncil.org/>
11. <https://www.bbc.com/>
12. <https://www.britannica.com/>
13. <https://learningenglish.voanews.com/>

6.3 Програмне забезпечення

14. Test your English – Every level and every skill:
<https://share.google/7LDHcriuUUI49InFU>
15. Неформальна освіта: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/english-for-career-growth/>
16. Посилання на MOODLE:
<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4413>